

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

22 april 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toepassing van de besluiten van professor Boes betreffende de vernederlandsing van het straatbeeld en de verfijning van de bestuurstaalwetgeving

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

Dinsdag 22 april 2003

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer André Moreau

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.08 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toepassing van de besluiten van professor Boes betreffende de vernederlandsing van het straatbeeld en de verfijning van de bestuurstaalwetgeving

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toepassing van de besluiten van professor Boes betreffende de vernederlandsing van het straatbeeld en de verfijning van de bestuurstaalwetgeving.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, op 4 februari 2003 heeft de heer Van Dijck in deze commissie een vraag om uitleg gesteld over de taal van de plaatsnaamborden en de wegwijzers in de Vlaamse Rand (Hand. VI. Parl. 2002-2003, nr. C-123, p.1). Al in 2001 had de Vlaamse regering aangekondigd werk te zullen maken van een aantal aanbevelingen die vervat zaten in de in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant uitgevoerde studie van professor Boes. Daarin stond dat mededelingen aan het publiek in het algemeen, en dus niet uitsluitend aan de lokale bevolking van die faciliteitengemeenten, uitsluitend in de taal van het gebied moeten worden opgesteld.

Ik herinner u eraan dat professor Boes ook voorzitter is van de Nederlandstalige kamer van de

Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Hij beschikt met andere woorden wel over enige autoriteit.

Mijnheer de minister, in uw antwoord op de vraag van de heer Van Dijck zei u dat in 2004 alle tweetaalige borden op de ring rond Brussel en op de autosnelwegen op het grondgebied van de zes faciliteitengemeenten zouden worden vervangen door eentalig Nederlandse boodschappen. U zei dus eigenlijk dat de aanbevelingen van professor Boes hoegenaamd niet ter discussie werden gesteld en dat het alleen een kwestie van planning was om ze ten uitvoer te brengen.

Wat geldt voor provincie en gewest geldt natuurlijk ook voor de gemeente. Tijdens de vraag om uitleg vroeg ik u hoever het stond met uw toezegging die u gaf naar aanleiding van een schriftelijke vraag van juli 2002. U gaf toen aan dat u aan de administratie voor Binnenlandse Aangelegenheden de opdracht had gegeven om voor eind 2002 een omzendbrief op te stellen voor de gemeentebesturen inzake het gebruik van het Nederlands op straatnaamborden, bewegwijzeringen, enzovoort.

Op 4 februari kon u niet meteen op de – onaangekondigde – vraag antwoorden. U beloofde wel te zullen nagaan of de omzendbrief daadwerkelijk was verstuurd. U zei dat 'indien dit nog niet het geval is, dit moet gebeuren'. Dit standpunt liet aan duidelijkheid niets te wensen over. U zou me hierover op de hoogte houden. Op 20 februari 2003 heb ik via een schriftelijke vraag nog maar eens geïnformeerd naar de stand van zaken.

Uw antwoord daarop was, zeker in het licht van uw verklaringen op 4 februari, lichtjes verbijsterend. Eerst bevestigt u wel degelijk aan de administratie de opdracht tot het opstellen van een omzendbrief over het gebruik van het Nederlands op straatnaamborden en bewegwijzeringen in die Vlaamse randgemeenten te hebben gegeven. Daarna komt u daarop terug: 'Na mijn antwoord werd ik er attent

Van Nieuwenhuysen

op gemaakt dat over het standpunt van professor Boes ook onder juristen geen eensgezindheid bestaat.'

Na al die jaren en de toezeggingen over het in de praktijk brengen van de aanbevelingen van professor Boes is er plots twijfel en wil men opnieuw alles laten onderzoeken. Ik vraag me dan ook af of u voordien niet op de hoogte was van het feit dat sommige van zijn stellingen niet door iedereen werden onderschreven. Dat was ook nooit een geheim. U krabbelt echter terug omdat er zogenaamd geen eensgezindheid zou bestaan onder juristen.

Ik heb de indruk dat het meer dan wat ook te maken heeft met het feit dat we op enkele weken van de federale verkiezingen staan. U verkiest geen olie op het vuur te gieten.

Als ik uw logica probeer te volgen, dan houdt dit in dat de diensten van de Vlaamse overheid op zijn minst voorlopig niet langer geacht worden de aanbevelingen toe te passen. Ik vraag me dan ook af of de antwoorden die u op 4 februari aan de heer Van Dijck en anderen hebt gegeven, nog langer gelden en of u de provincie Vlaams-Brabant nu ook gaat adviseren om, eventueel tijdelijk, de aanbevelingen niet langer uit te voeren.

Zult u iemand formeel de opdracht geven om een onderzoek te organiseren over de studie van professor Boes? Dat zou dan een onderzoek over een onderzoek zijn. Wie garandeert ons dan dat de resultaten daarvan op hun beurt niet het voorwerp zullen uitmaken van een derde studie? Niets zegt immers dat iedereen achter de resultaten zal staan.

Mijnheer de minister, straks maken we in commissie de stand van zaken op van het Actieplan van voor de Vlaamse Rand. De voorzitter van het Halle-Vilvoorde Komitee, de heer Deconinck, heeft een drietal weken geleden op de hoorzitting terecht gesteld dat de eerste vereiste is dat de Vlaamse overheid een vastberaden houding aanneemt en een vastberaden indruk nalaat. Ik vrees dat u in dit dossier het omgekeerde doet.

De heer Walraet, voorzitter van de Conferentie van Vlaamse Mandatarissen in de Rand, heeft tijdens de hoorzitting op 25 maart 2003 gesteld dat er al enkele aanvragen werden ingediend om de straatnaamborden te vertalen naar het Nederlands. Volgens hem ligt het dossier nu bij de gouverneur. Hij zei: 'We hopen dat ze het rapport toepassen, want het straatbeeld geeft de grens aan tussen Brussel

en Vlaanderen. Een duidelijke grens is psychologisch erg belangrijk. Vooral de radicale Franstaligen zijn daar gevoelig aan.' Ik wil erop wijzen dat niet alleen zij daar gevoelig aan zijn. Het lijkt misschien een detailkwestie, maar het heeft zeker zijn belang. Ik kijk dan ook uit naar uw antwoord.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer Van Nieuwenhuysen, zoals ik al in mijn antwoord op een schriftelijke vraag stelde, had ik inderdaad de intentie om mijn administratie de opdracht te geven een omzendbrief op te stellen waarin het standpunt van professor Boes werd opgenomen over het gebruik van het Nederlands op straatnaamborden en bewegwijzeringen in de Vlaamse randgemeenten.

Professor Boes stelt in deze studie dat voor de berichten aan het publiek een onderscheid moet worden gemaakt al naargelang degenen voor wie de berichten bestemd zijn al dan niet behoren tot eigen inwoners. Alleen op de eigen inwoners zouden de faciliteiten van toepassing zijn. De faciliteitenregeling kan dan ook enkel slaan op de informatie die door de overheid wordt gegeven en die exclusief is gericht tot de inwoners van een faciliteitengemeente. Alle andere informatie die van de overheid uitgaat en die niet exclusief is gericht tot de inwoners van een faciliteitengemeente – zoals bijvoorbeeld een wegwijzer of een straatnaam – valt niet onder die regeling en zal dan ook uitsluitend in het Nederlands moeten gebeuren.

Op dat ogenblik had ik nog geen volledig zicht op andersluidende visies met betrekking tot dit standpunt. Ondertussen werd ik er attent op gemaakt dat het standpunt van professor Boes wordt tegengesproken door de Vaste Commissie voor Taaltoezicht die in verenigde kamers – Nederlandstaligen en Franstaligen samen – op één stem na in de Nederlandstalige afdeling en dus zo goed als unaniem, de volgende stelling heeft ingenomen: 'Het feit dat niet-inwoners van de faciliteitengemeenten berichten en mededelingen kunnen bekijken, doet niets af aan de kwalificatie van deze gemeenten als plaatselijke diensten met een eigen taalregeling of met een bijzondere taalregeling, noch aan het wettelijk taalgebruik in deze gemeenten. De inlichtingen die door een rand- of taalgrensgemeente ter beschikking worden gesteld, zijn berichten bestemd voor het publiek in de zin van de SWT (Koninklijk besluit van 18 juli 1966 houdende coördinatie van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken). Overeenkomstig artikel 24 van de

Van Grembergen

SWT stellen de plaatselijke diensten die gevestigd zijn in de randgemeenten hun berichten en mededelingen die voor het publiek bestemd zijn, in het Nederlands en in het Frans.'

Ik wijs erop dat de enige die tegenstemde in de Vaste Commissie, professor Boes zelf was. Het feit dat dit advies door de Vaste Commissie voor Taaltoezicht genomen werd met een overgrote meerderheid van Nederlandstalige en Franstalige leden, bevestigt de discussie die omtrent de stelling van professor Boes heerst. Het staft mijn beslissing om vooralsnog geen omzendbrief te verspreiden. U weet wat omzendbrieven aan discussies en procedures oproepen en begrijpt dan ook mijn behoedzaamheid. Ik wil niet over één nacht ijs gaan. Dit is iets helemaal anders dan terugkomen op een eerder gedane belofte. Het getuigt mijns inziens eerder van behoorlijk bestuur om eerst volledige zekerheid te willen bekomen over een bepaald standpunt.

Wat de provincie Vlaams-Brabant betreft, ligt de toestand anders omdat ze een gewestelijke dienst is in de zin van artikel 34, § 1 SWT waarvan de werkring bestaat uit gemeenten met en zonder speciaal statuut. Over het taalgebruik van de berichten en mededelingen van deze gewestelijke diensten zijn de meningen van de leden van de Nederlandstalige afdeling en de Franstalige afdeling van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht verdeeld.

Volgens de Nederlandstalige leden moeten de berichten, mededelingen en formulieren die door de desbetreffende gewestelijke dienst rechtstreeks aan het publiek worden gericht, in de taal gesteld worden van de gemeente waar de zetel van de dienst gevestigd is. Is de zetel gevestigd in een Nederlandstalige gemeente zonder speciale taalregeling, dan moeten de berichten en mededelingen uitsluitend in het Nederlands gesteld worden, ook als zich binnen de werkring van de gewestelijke dienst gemeenten bevinden met een speciale taalregeling. Aangezien de zetel van de gewestelijke diensten van de Vlaamse overheid in Leuven gevestigd is, betekent dat bijvoorbeeld dat de wegwijzers of straatnaamborden die door deze diensten geplaatst worden op de gewestwegen, eentalig Nederlands moeten zijn, ook in de faciliteitengemeenten. Het behoort tot de bevoegdheid van minister Bossuyt, die bevoegd is voor Verkeer en Mobiliteit, om hierover onderrichtingen te verstrekken. Ik zal hem hierover aanspreken.

Wat de faciliteiten en de verantwoordelijkheden van het bestuur in de faciliteitengemeenten betreft, is de lijn-Boes volgens de volledige Vaste Commissie voor Taaltoezicht niet van toepassing.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, ik wil niet insinueren dat u de waarheid niet spreekt. Het verbaast me echter dat u vertelt dat er langs Nederlandstalige kant in de Vaste Commissie voor Taaltoezicht unanimititeit zou bestaan en dat alleen professor Boes zou hebben tegengestemd. Ik vermoed dat u verkeerd bent geïnformeerd.

Mijnheer de minister, in de oproepingsbrieven hebt u gesteld dat de Vaste Commissie voor Taaltoezicht maar een adviserend orgaan is. Volgens de redenering van deze commissie moeten bijvoorbeeld richtingaanwijzers een- of tweetalig zijn, naargelang degene die ze plaatst.

Tot slot zegt u dat u niet over één nacht ijs wilt gaan. Ik stel echter vast dat een aantal Waalse overheden, of het nu over lokale, gewestelijke of provinciale overheden gaat, wel over één nacht ijs zijn gegaan en de faciliteitenregeling al lang niet meer toepassen.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u wilt nagaan of uw informatie over het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht wel degelijk klopt. Ik kan dit immers moeilijk geloven.

De voorzitter : De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de minister, ik vind het merkwaardig dat u zegt wie voor en tegen heeft gestemd. Hoe weet u dat professor Boes heeft tegengestemd ? Is er dan geen zwijgplicht ?

Minister Paul Van Grembergen : Er was een stem tegen. Aangezien de heer Boes zelf in die commissie zit, kan ik me voorstellen dat hij zijn eigen stelling wel zal hebben gevolgd.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Daar ben ik niet zo zeker van. Daarom ook zou ik graag het nummer krijgen van dat advies.

Minister Paul Van Grembergen : Dat zal ik u bezorgen. En indien mijn conclusie dat de heer Boes zijn stelling niet heeft gevolgd, verkeerd zou zijn, dan verandert dat niets aan de zaak.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.29 uur.*
